

Festiwal Witolda Lutosławskiego „Łańcuch XVIII”

Warszawa — Katowice

25.05–1.07.2021

PROGRAM FESTIWALU

Wtorek 25 maja 2021 19.30

Warszawa, Studio Koncertowe Polskiego Radia
im. Witolda Lutosławskiego

* koncert dostępny w retransmisji na antenie Programu II Polskiego Radia,
stronie dwojka.polskieradio.pl i za pośrednictwem kanałów radiowej „Dwójki”
na portalach Facebook i YouTube

Igor Strawieński *Dumbarton Oaks Concerto*
Witold Lutosławski *Partita*
Konstanty Regamey *Autograf*
Sergiusz Prokofiew *Symfonia klasyczna D-dur op. 25*

Roksana Kwaśnikowska — skrzypce
Agnieszka Kozło — fortepian
Orkiestra Polskiego Radia w Warszawie
Monika Wolińska — dyrygent

Poniedziałek 31 maja 2021 19.30

Warszawa, Studio Koncertowe Polskiego Radia
im. Witolda Lutosławskiego

* koncert dostępny w transmisji na antenie Programu II Polskiego Radia,
stronie dwojka.polskieradio.pl i za pośrednictwem kanałów radiowej „Dwójki”
na portalach Facebook i YouTube

Pamięci Elżbiety Markowskiej (1943–2021)

Béla Bartók *Molto adagio z Divertimenta*
Henri Dutilleux *Mystère de l'instant*
Giacinto Scelsi *Natura renovatur*
Witold Lutosławski *Paroles tissées*

Karol Kozłowski — tenor
Orkiestra Sinfonia Varsovia
Alexander Liebreich — dyrygent

Poniedziałek 14 czerwca 2021 19.00

Warszawa, Sale Redutowe Teatru Wielkiego – Opery Narodowej
koncert z udziałem publiczności

Witold Lutosławski *Grave*
Ludwig van Beethoven
IV Sonata C-dur op. 102 nr 1
V Sonata D-dur op. 102 nr 2
Gustav Mahler *Kindertotenlieder* [opr. Wiktor Derewianko]
Dymitr Szostakowicz *Sonata C-dur op. 147* [opr. Danił Szafran]

Magdalena Bojanowicz — wiolonczela
Radosław Kurek — fortepian

Czwartek 17 czerwca 2021 19.00

Warszawa, Sale Redutowe
Teatru Wielkiego – Opery Narodowej
koncert z udziałem publiczności

Witold Lutosławski *Tune for Martin Nordwall*
Igor Strawieński / Charles-Ferdinand Ramuz
Historia żołnierza

Weronika Łukaszewska, Igor Kowalunas
Maksymilian Michasiów — aktorzy
Chain Ensemble
Andrzej Bauer — dyrygent
Reżyseria: Agata Koszulińska

Czwartek 1 lipca 2021 19.30

Katowice, Sala Koncertowa NOSPR
koncert z udziałem publiczności

*koncert transmitowany na antenie Programu II Polskiego Radia

Witold Lutosławski
Preludium I z cyklu Preludia i fuga
Chantefleurs et Chantefables
Torū Takemitsu *How Slow the Wind*
Frank Martin *Koncert skrzypcowy*

Joanna Freszel — sopran
Jakub Jakowicz — skrzypce
Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia
Michał Klauza — dyrygent

Znane wszystkim i dotykające wszystkich okoliczności codziennego życia powodują, że Festiwal „Łańcuch XVIII” rozpoczyna się z ponad kwartalnym opóźnieniem i przebiegał będzie pod rygiorem innych niż bywało dotąd ograniczeń. Nie ulega wszakże zmianom jego myśl przewodnia. Program Festiwalu ukazuje kompozycje Witolda Lutosławskiego w zmiennym oświetleniu repertuarowym — w sieci mniej lub bardziej oczywistych związków pokrewieństwa i powinowactwa; aktualna pozostaje preferencja programowa dla muzyki rzadko dziś wykonywanej; każdy koncert ma stanowić przy tym, dzięki równowadze stylów i nastrojów, spójną całość o uchwytnej dramaturgii i wyraźnie określonym charakterze.

Wyrazistość i uchwytność nie są jednakże tym samym, co łatwość opisu. Jakie myśli tkwią w zaplanowanych połączeniach dzieł Lutosławskiego z utworami Regameya, Takemitsu, Scelsiego czy Franka Martina? Jeśli nie jest się poetą, odpowiedzieć należałoby słowami, które w jednym z listów zawarł kiedyś Feliks Mendelssohn, a które powtórzyć mógłby z przekonaniem także Witold Lutosławski: *[Słowa] wydają mi się tak wieloznaczne, tak łatwo prowadzące do nieporozumień, tak nieokreślone w porównaniu z prawdziwą muzyką, która wypełnia duszę tysiącem lepszych rzeczy niż słowa. To, co wyraża muzyka [...], to myśli nie nazbyt nieokreślone, aby je ująć w słowa, ale zbyt określone. [...]. Jeżeli zapyta mnie Pan, co sobie myślałem [komponując Pieśni bez słów], odpowiem: właśnie samą pieśń, taką jaka jest [przekład Krzysztofa Guczalskiego].*

„Łańcuch XVIII” wiąże się w naszym zamyśle z serdeczną pamięcią o niespodziewanie zmarłej przed kilkoma miesiącami Elżbiecie Markowskiej (25.09.1943–24.01.2021). Koncert orkiestry „Sinfonia Varsovia” z udziałem Alexandra Liebreicha i Karola Kozłowskiego, wypełniony utworami Bartóka, Dutilleux, Scelsiego i patrona Festiwalu, wyraża tę intencję w sposób najpełniejszy. Dla całego zaś „Łańcucha” zachowuje ważność przekonanie, którym Elżbieta Markowska kierowała się w swym zawodowym życiu — jako człowiek radia, prezes Towarzystwa im. Lutosławskiego i autorka książek. Przekonanie to wolno wyrazić następującymi słowami: wielkich dzieł kultury nie należy popularyzować; trzeba je natomiast — w całej ich szlachetnej złożoności — udostępniać i utrwałać, wnikliwie poznawać i rzetelnie sądzić.

Ludzkie poznawanie i sądzenie okazuje się — również w dziedzinie muzycznej — sprawą perspektywy, punktu odniesienia i czujnej uwagi, nastawionej na wiązanie zjawisk z pozoru od siebie odległych. Odpowiednia kompozycja repertuarowa — pomost przerzucony ponad granicami epok, stylów i technik tworzenia — jest dla wrażliwego ucha i umysłu sprzymierzeńcem. Tak myśleliśmy nieskromnie o „Łańcuchu”, obmyślając jego program w warunkach trudniejszych niż zwykle. Takim zechce może przyjąć go życzliwy słuchacz.

Organizatorzy

Wtorek 25 maja 2021 19.30

Warszawa, Studio Koncertowe Polskiego Radia im. Witolda Lutosławskiego

* koncert dostępny w retransmisji na antenie Programu II Polskiego Radia,
stronie internetowej dwojka.polskieradio.pl i za pośrednictwem kanałów radiowej „Dwójki”
na portalach Facebook i YouTube

Igor Strawiński (1882–1971)

Dumbarton Oaks Concerto na orkiestrę kameralną (1938)

Witold Lutosławski (1913–1994)

Partita na skrzypce, fortepian i orkiestrę (1984/1988)

[przerwa]

Konstanty Regamey (1907–1982)

Autograf na orkiestrę symfoniczną (1966)

Sergiusz Prokofiew (1891–1953)

Symfonia klasyczna D-dur op. 25 (1917)

Roksana Kwaśnikowska — skrzypce

Agnieszka Kozło — fortepian

Orkiestra Polskiego Radia w Warszawie

Monika Wolińska — dyrygent

Igor Strawiński (1882–1971)

***Dumbarton Oaks Concerto* na orkiestrę kameralną**

Czas i miejsce powstania	wiosna 1937 – 29.03.1938, Château de Montoux (Annemasse k. Genewy) – Paryż
Okoliczności powstania	zamówienie Mildred i Roberta Blissów, amerykańskich mecenasów sztuki i filantropów, właścicieli majątku Dumbarton Oaks k. Waszyngtonu, z okazji 30. rocznicy ich małżeństwa
Dedykacja	<i>to Robert Woods Bliss and Mildred Barnes Bliss</i>
Prawymkowanie	Dumbarton Oaks, 8.05.1938; zespół instrumentalistów pod dyktacją Nadii Boulanger
Czas trwania	15'
Obsada	flet, klarnet, fagot, 2 waltornie, 3 skrzypiec, 3 altówki, 2 wiolonczele, 2 kontrabasy
Części utworu	I. <i>Tempo giusto</i> ; II <i>Allegretto</i> ; III. <i>Con moto</i>

Wypowiedź kompozytora „Pracę nad *Koncertem* (...) rozpocząłem wiosną 1937, po przeniesieniu się z Paryża do Annemasse w Górnej Sabaudii, gdzie moja córka Mika, śmiertelnie chora na gruźlicę, odbywała kurację sanatoryjną. (...) W czasie komponowania grywałem regularnie Bacha, a szczególnie pociągały mnie wówczas *Koncerty brandenburskie*. Nie potrafię rozstrzygnąć, czy pierwszy temat mojego utworu jest świadomym zapożyczeniem z *III Koncertu*; myślę jednak, że Bach odstąpiłby mi go z prawdziwą przyjemnością. Podobne «pożyczkę» są przecież tym, co sam lubił robić”.

Koncert Strawińskiego nie jest stylizacją muzyki dawniejszej, lecz próbą „przetłumaczenia” pewnych jej typowych elementów na język kompozytora dwudziestowiecznego. Przypomina pod tym względem *Panny dworskie* Velásqueza w znanej przeróbce Picassa. „Gdyby przyszła komuś ochota — mówił o swoim zamiarze Picasso — skopiować *Las Meninas*, całkiem w dobrej wierze, przyjmując pewien punkt widzenia, i gdybym tym kimś był ja sam, spytałbym: co wtedy, jeśli przesunęłoby się obraz nieco w prawo lub w lewo? Spróbuję kiedyś zrobić coś podobnego na swój własny sposób, zapominając o Velasquezie. Taka próba z pewnością doprowadzi do przekształceń i zmian oświetlenia, wymuszonych zmienionym umiejscowieniem postaci. *Panny dworskie* staną się przez to czymś odrażającym dla malarza-tradycjonalisty, ale będą to moje własne *Las Meninas*”. Takiej właśnie próbie przesunięcia i zmian oświetlenia Igor Strawiński poddał w swojej kompozycji model barokowego *concerto grosso*, utrzymując wszakże jego najgłówniejsze rysy: układ części (szybka–wolna–szybka) i przeciwstawienie pełnego zespołu wydzielonym z niego grupom instrumentów. Wrażenie, jakie całość pozostawia na słuchaczu, kształtują w głównej mierze trzy niezwykle sugestywne pomysły muzyczne, dominujące w kolejnych ogniwach kompozycji: muskularny temat wywiedziony z Bacha (część I), „utykająca” melodia części wolnej i złowrogi, powtarzany obsesyjnie w części finałowej temat marsza.

Witold Lutosławski (1913–1994)
***Partita* na skrzypce, fortepian i orkiestrę**

Czas powstania	wersja na skrzypce i fortepian: sierpień–10.11.1984; wersja z orkiestrą: 1988
Okoliczności powstania	zamówienie Saint Paul Chamber Orchestra (Saint Paul, Minnesota)
Dedykacja	wersja z orkiestrą: <i>For Anne-Sophie Mutter</i>
Prawykonanie	wersja na skrzypce i fortepian: Saint Paul, 18.01.1985; Pinchas Zuckerman, Marc Neikrug; wersja z orkiestrą: Monachium, 12.01.1990; Anne-Sophie Mutter, Münchner Philharmoniker, Witold Lutosławski
Prawykonanie polskie	wersja z orkiestrą: Warszawa, 29.09.1991 (XXXIV „Warszawska Jesień”); Krzysztof Jakowicz, Krystyna Borucińska, Sinfonia Varsovia, Witold Lutosławski
Czas trwania	18’
Obsada	skrzypce solo; fortepian <i>obligato</i> ; 2 flety, 2 klarnety, 2 fagoty, kotły, perkusja (dzwonki, dzwony, marimba, ksylofon, wibrafon), harfa, czelesta, 2 grupy skrzypiec, altówki, wiolonczele, kontrabasy
Części utworu	I. <i>Allegro giusto</i> ; II. <i>Ad libitum</i> ; III. <i>Largo</i> ; IV. <i>Ad libitum</i> ; V. <i>Presto</i>

Wypowiedź kompozytora „Utwór składa się z pięciu części, z których głównymi są pierwsza, trzecia i piąta. Części druga i czwarta to jedynie krótkie interludia, grane *ad libitum* [czyli z rozluźnieniem wzajemnej koordynacji między muzykami; skrzypek i pianista wykonują pierwsze interludium bez udziału orkiestry, w drugim pojawia się także perkusja]. Krótka sekcja *ad libitum* występuje również przed końcem ostatniej części. Trzy główne części nawiązują, przynajmniej pod względem rytmu, do przedklasycznej osiemnastowiecznej tradycji muzyki instrumentalnej. Jest to wszakże tylko rodzaj aluzji. Pod względem harmoniki i melodyki *Partita* należy do tej samej grupy ostatnich moich kompozycji, co *III Symfonia* i *Łańcuch P* [z programu XXXI „Warszawskiej Jesieni”, 1991].

Podobnie jak w przypadku wielu innych dzieł Lutosławskiego, plan dramaturgiczny *Partity* opiera się na jaskrawych, choć dalekich od przerysowania, opozycjach. Kontrast prędkich, brawurowych figur i szerokiej linii melodycznej łatwo zauważyć już w otwierającym utwór *Allegro giusto*. Przez pewien czas oba wątki występują tutaj naprzemiennie, w końcu dochodzi jednak do ich połączenia. Syntezę (i zaostrzenie konfliktu) przynosi pełen uroku epizod kulminacyjny tej części: chorałowa melodia smyczków oplata błyskotliwymi figurami skrzypiec solo, fletów i klarnetów oraz poszarpanym rytmicznie kontrapunktem pozostałych partii.

Pierwsze z interludiów — o charakterze stylizowanej, rapsodycznej improwizacji — zapowiada aurę ekspresyjną części *Largo*, której elementem głównym jest nabrzmiała od powściąganego żalu kantylena skrzypiec, zestawiona kontrastowo z figlarnymi, „ptasimi” motywami. Interludium drugie — bardziej powściągliwe i zwięźlejsze od pierwszego — brzmi z początku dość niezobowiązująco. Z chwilą jednak, gdy po zamknięciu fortepianu kompozytor wprowadza dźwięk dzwonów, staje się jasne, że akcja osiągnęła właśnie swą decydującą fazę.

Napięcie wyrazowe końcowego odcinka interludium rozładowuje się w pełnej nieoczekiwanych perypetii części finałowej. Kluczową rolę odgrywają tu: śpiewna linia pokrewna chorałowi z części I, refleksyjny epizod oparty na cytacie z *Mitów* Szymanowskiego („szklane” dźwięki w partii skrzypka-solisty) i burzliwy recytatyw skrzypiec z akompaniamentem fortepianu, przechodzący płynnie w niejednoznaczne, gorzko-tryumfalne zakończenie.

Konstanty Regamey (1907–1982)
Autograf na orkiestrę symfoniczną

Czas powstania	wersja I (bez odcinka <i>Lento</i>): 1962; wersja II (kompletna): 1966
Okoliczności powstania	zamówienie Victora Desarzensa i Orchestre de Chambre de Lausanne z okazji 20-lecia jej istnienia (1942–1962)
Dedykacja	<i>Hommage à Victor Desarzens et à la virtuosité de l'Orchestre de Chambre de Lausanne</i>
Prawymkowanie	wersja I: Lozanna, 28.01.1962; wersja II: Warszawa, 20.09.1966 (X „Warszawska Jesień”); Orchestre de Chambre de Lausanne, Victor Desarzens
Czas trwania	13’
Obsada	2 flety, 2 oboje, 2 klarnety, 2 fagoty, 2 waltornie, 2 trąbki, kotły, 2 grupy skrzypiec (6+6), 4 altówki, 4 wiolonczele, 2 kontrabasy
Części utworu	I. <i>Lento</i> ; II. <i>Vivace precipitato</i> (wykonywane bez przerwy)

Wypowiedź kompozytora „Jest to jeden z wielu krótkich utworów napisanych przez kompozytorów szwajcarskich i obcych na jubileusz Orchestre de Chambre de Lausanne w roku 1962. (...) Dając swemu utworowi tytuł *Autograf* kompozytor nie miał zamiaru ujawniać swojej megalomanii, ale chciał jedynie podkreślić osobisty i autentyczny charakter tego hołdu muzycznego: swego podpisu nie wolno fałszować ani zmieniać stosowanie do okoliczności, mody czy przypadku. Spróbował więc niejako streścić w tym krótkim utworze charakterystyczne cechy swego potocznego stylu, z jego zaletami i wadami, z równoczesnym posługiwaniem się różnorodnymi technikami (które jednak nie są zestawione obok siebie, lecz wzajemnie się przenikają). Tworzywo muzyczne *Autografu* wypływa z dwóch komórek melodycznych, będących transpozycjami nazwisk DESARZENS i REGAMEY, które występują w postaci kontrastujących tematów w drugiej części utworu. Jako utwór przeznaczony dla orkiestry kameralnej, specjalizującej się (między innymi) w wykonaniach muzyki klasycznej, *Autograf* napisany jest na obsadę symfoniczną «mozartowską» (z czego nie wynika zresztą tendencja do stylizacji w duchu owej epoki)” [z programu X „Warszawskiej Jesieni”, 1966].

Kompozycja Regameya składa się z kontrastujących, ale połączonych płynnie krótkich „scen”. Oto ich muzyczna treść ujęta w poglądowym skrócie:

Lento

- ekspozycja motywu REGAMEY w instrumentach dętych z towarzyszącym jej echem (smyczki)
- „ślizgające się” brzmienia smyczków (*glissando pizzicato*) przeciwstawione statycznej płaszczyźnie instrumentów dętych; na tym tle kręta, „secesyjna” linia melodyczna w partii skrzypiec
- gwałtowna i donośna gra całego zespołu z krótkim, wyciszonym łącznikiem (motyw REGAMEY w waltorniach)
- mozaika drobnych, rozproszonych figur (instrumenty dęte drewniane i smyczki)
- stopniowe narastanie ruchu i głośności, spuentowane masywnym akordem (pełny zespół — bez kotłów) i refleksiem motywu REGAMEY (wiolonczele i kontrabasy *pizzicato*)

Vivace precipitato

- ożywiony dialog grup instrumentalnych na materiale motywu DESARZENS
- kontynuacja dialogu w wolniejszym tempie — z wyeksponowaną melodią fletu (odpowiednikiem krętej kantyleny skrzypiec z części *Lento*) i nawiązaniem do śpiewu ptaków; kulminacja
- równoczesny powrót motywów REGAMEY (dęte) i DESARZENS (smyczki)
- masywny akord całego zespołu i gasnące echa motywu DESARZENS w smyczkach

Sergiusz Prokofiew (1891–1953)
Symfonia klasyczna D-dur op. 25

Czas powstania	lato 1917
Dedykacja	Utwór poświęcony Borysowi Asafiewowi (1884–1949) — zaprzyjaźnionemu z Prokofiewem wybitnemu teoretykowi muzyki i krytykowi muzycznemu
Prawykonanie	Piotrogród, 18.04.1918; Piotrogradzka Orkiestra Państwowa, Sergiusz Prokofiew
Czas trwania	15'
Obsada	2 flety, 2 oboje, 2 klarnety, 2 fagoty, 2 waltornie, 2 trąbki, kotły, dwie grupy skrzypiec, altówki, wiolonczele, kontrabasy
Części utworu	I. <i>Allegro</i> ; II <i>Larghetto</i> ; III. <i>Gavotta: Non troppo allegro</i> ; IV. <i>Finale: Molto vivace</i>

Wypowiedź kompozytora „Lato 1917 spędziłem całkiem sam na wsi pod Piotrogiem, czytając Kanta i pracując intensywnie nad kompozycją. (...) zazwyczaj pisałem przy fortepianie, lecz zauważyłem, że materiał tematyczny, skomponowany bez fortepianu, bywa często lepszy. (...) Nosilem się z myślą napisania bez fortepianu całego utworu symfonicznego. (...) Tak powstał projekt symfonii w stylu Haydna, o którego technice nie mału nauczyłem się od Czerepnina. (...) Wydawało mi się, że gdyby Haydn dożył naszych czasów, zachowałby swój sposób pisania i równocześnie przyjąłby coś niecoś nowego. Taką właśnie symfonię pragnęłam skomponować — symfonię w stylu klasycznym” [Sergiusz Prokofiew, *Autobiografia*, przekład Jerzego Jaroszewicza, nieznacznie uzupełniony].

Niezależnie od swych ewidentnych związków z muzyką przeszłości, *Symfonia klasyczna* stanowi modelowy przykład oryginalnego stylu Prokofiewa. W sposób typowy dla tego artysty łączy finezyjną galanterię z odrobinę ekscentryczną kanciastością, kostyczną ironią i dyskretnie ujawnianym zamyśleniem. Do prokofiewowskich (i haydnowskich jednocześnie) cech utworu należy zaliczyć też jego czytelną dramaturgię.

Wstępne *Allegro* wykorzystuje trzy myśli muzyczne. Najbardziej zmiennym rysem pierwszej z nich (partia skrzypiec) jest wyraźne podkreślenie komórek dwudźwiękowych, drugiej — solowe kwestie instrumentów dętych drewnianych, trzeciej — komicznie rozległe skoki (ponownie w partii skrzypiec) i miarowy akompaniament fagotów. Środkowy odcinek tej części wypełniają: dialog dwóch pierwszych tematów oraz pełne blasku a pozbawione akcentów komicznych przeprowadzenie tematu trzeciego. Epizod końcowy przynosi rekapitulację wszystkich trzech myśli w ich wersji pierwotnej.

W części II zasadniczą funkcję pełni śpiewna, sielankowa linia głosu skrzypcowego. Istotne są również dwa inne pomysły: równomierny puls w partiach instrumentów dętych drewnianych i smyczków oraz wahadłowy motyw nawoływania, którym obie grupy wielokrotnie się wymieniają.

Taneczna część III odsyła do wzorów barokowych. Łatwy do zapamiętania temat główny (jeden z najślynniejszych w twórczości Prokofiewa) ustępuje w środkowej części tańca stylizowanemu brzmieniu dud (*musette*), a następnie wraca w zmienionym ujęciu instrumentacyjnym.

Porządek finału (ekspozycja tematów — przetworzenie — rekapitulacja) odzwierciedla w ogólnym zarysie strukturę części I. Także tu wprowadza kompozytor trzy idee: wirującą melodię skrzypiec, brawurowy temat instrumentów dętych (z charakterystycznym powtarzaniem pojedynczej nuty) i beztroski dialog fletów ze skrzypcami.

WYKONAWCY

Roksana Kwaśnikowska

Wielokrotnie nagradzana w prestiżowych konkursach o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym m. in. na Międzynarodowym Konkursie Skrzypcowym Tibora Vargi (Sion), I Międzynarodowym Konkursie Muzycznym im. Karola Szymanowskiego (Katowice), Międzynarodowym Konkursie im. Ludwiga van Beethovena (Hradec), Międzynarodowym Konkursie Muzycznym im. Michała Spisaka (Dąbrowa Górnicza), Międzynarodowym Konkursie na Skrzypce Solo im. Tadeusza Wrońskiego (Warszawa).

Doceniana jako solistka podczas wielu koncertów w Europie (Francji, Estonii, Włoszech, Czechach, Niemczech, Szwajcarii, Austrii), Azji (Chinach, Korei Południowej, Japonii) i Ameryce Północnej. Dwukrotnie występowała w jednej z najsłynniejszych sal koncertowych świata – nowojorskiej Carnegie Hall. W roli solistki występowała m.in. z Narodową Orkiestrą Symfoniczną Polskiego Radia, Orkiestrą Filharmonii Narodowej, Orkiestrą Filharmonii Lwowskiej, Orkiestrą Symfoniczną im. Janačka w Ostrawie.

Występy utalentowanej skrzypaczki można było usłyszeć podczas transmisji w Programie Drugim Polskiego Radia, Czeskim Radio Ostrava oraz w TVP Kultura. Jej zamiłowanie do skrzypiec nie ogranicza się tylko do roli solistki. Aktywnie uczestniczy w projektach muzyki kameralnej. Od 2013 roku jest członkiem zespołu Chopin Piano Quintet, z którym w 2016 roku wydała płytę z kwintetami fortepianowymi Roberta Schumanna i Dymitra Szostakowicza (wyd. DUX), a w 2019 roku ukazała się płyta duetu gitarowego Woch&Guzik Duo, w której nagraniu brała udział (wyd. DUX). Od listopada 2019 roku jest pierwszą skrzypaczką Lutosławski Quartet.

Za swoje osiągnięcia artystyczne trzykrotnie otrzymała nagrodę Prezydenta Miasta Koszalina, a w 2011 roku została wyróżniona tytułem „Młodej Artystki Roku”. Roksana jest stypendystką Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, stypendium fundacji „Pro Polonia Society” oraz dwukrotną laureatką programu „Młoda Polska”.

Swoje umiejętności doskonaliła podczas wielu kursów mistrzowskich w kraju i za granicą. Pracowała pod okiem takich wybitnych skrzypków jak: Jan Stanienda, Stephan Picard czy Dora Schwarzberg. Roksana ukończyła studia w klasie prof. Jana Staniendy na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie. Otrzymała medal „Magna cum Laude”, który jest przyznawany absolwentom z największymi osiągnięciami artystycznymi. Obecnie pracuje jako wykładowca na macierzystej uczelni.

Roksana gra na skrzypcach Johanna Augustina Wagnera z 2009 roku.

Agnieszka Kozło

Należy do grona najwszechstronniejszych polskich kameralistów. W 1996 r. wraz z Katarzyną Ewą Sokołowską założyła Ravel Piano Duo, w którym zwyciężyły na konkursach w Markopoulo (Grecja, 1996) i na XI Międzynarodowym Konkursie Duetów Fortepianowych w Jeseníku (Czechy, 1999) oraz zdobyły II nagrodę na Konkursie „Premio Valentino Bucchi” w Rzymie (2002).

Ukończyła z wyróżnieniem Akademię Muzyczną im. Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie fortepianu Bronisławy Kawalli oraz w klasie kameralistyki Mai Nosowskiej. Na tej samej uczelni odbyła studia podyplomowe pod kierunkiem Jana Ekiera, a następnie, w latach 2001–2005, jako członkini Ravel Piano Duo, kontynuowała naukę na studiach podyplomowych w Hochschule für Musik und Theater w Rostocku w klasie mistrzowskiej duetu Hansa-Petera i Volkera Stenzlów. W 2005 roku duet ukończył studia z najwyższym odznaczeniem.

Artystka zajmuje się również pracą pedagogiczną i, wraz z profesorami Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina, przygotowuje młodych wiolonczelistów do udziału w największych konkursach wiolonczelowych: im. Piotra Czajkowskiego w Moskwie oraz im. Witolda Lutosławskiego w Warszawie (gdzie od 2003 jest pianistką konkursu). Wielokrotnie otrzymywała nagrodę dla najlepszego pianisty konkursu. Współpracuje również ze znakomitymi artystami na międzynarodowych kursach muzycznych w Polsce i za granicą. Artystka koncertowała w wielu krajach Europy i Azji.

Dokonała wielu nagrań dla Polskiego Radia, a jako członkini Ravel Piano Duo wydała płytę z muzyką francuską na cztery ręce. Kolejna płyta duetu, zawierająca utwory Johanna Brahmsa, została uhonorowana nagrodą „Fryderyk 2005”. W 2015 r. ukazała się pierwsza płyta z serii „Polski Kalejdoskop” z muzyką polską na fortepian na cztery ręce, która również zdobyła uznanie krytyków („Fryderyk 2016”).

W 2011 r. Agnieszka Kozło uzyskała stopień doktora sztuk muzycznych.

Monika Wolińska

W 2020 r. została odznaczona przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego medalem Zasłużony Kulturze „Gloria Artis”, a w roku 2011 — odznaką honorową Zasłużony dla Kultury Polskiej. Prowadzi aktywną działalność koncertową na scenach całego świata, współpracując z wieloma orkiestrami Europy, Azji i Ameryki. Koncert Moniki Wolińskiej w Carnegie Hall zakończył się ogromnym sukcesem i owacją na stojąco; był pierwszym w historii koncertem, podczas którego za pulpitem dyrygenckim stanęła Polka.

W 2013 r. Monika Wolińska otrzymała dyplom „Piękniejsza Polska”, przyznawany ramach programu „Piękniejsza Polska w Unii Europejskiej”. W 2016 r. została uhonorowana przez Klub Rotary w Gorzowie Wielkopolskim statuetką „Sukces”, przyznaną jej za promowanie Gorzowa Wielkopolskiego w kraju i na świecie. W 2018 r., w uznaniu całokształtu pracy artystycznej, otrzymała Nagrodę Specjalną im. Kazimierza Andrzeja Jaworskiego, przyznaną przez Prezydenta Miasta Chełma.

W 2012 r. ukazała się nagrana z Orkiestrą Sinfonia Varsovia debiutancka płyta Moniki Wolińskiej, zawierająca komplet poematów symfonicznych Eugeniusza Morawskiego. Płyta otrzymała znakomite recenzje i została nominowana do nagrody „Fryderyk 2013”.

Jako dyrygentka zadebiutowała w 2004 r. na Festiwalu Muzycznym w Lucernie, pracując pod okiem Pierre'a Bouleza. Przez wiele lat, w charakterze asystentki, współpracowała z Jerzym Semkowem, a w sezonie 2007/2008 asystowała Krzysztofowi Pendereckiemu.

Monika Wolińska jest propagatorką muzyki współczesnej. Występowała wielokrotnie na Festiwalu „Warszawska Jesień” oraz koncertach z cyklu „Generacje”. W latach 2013–2017 była dyrektorem artystycznym Festiwalu Muzyki Współczesnej im. Wojciecha Kilara. W 2014 r. poprowadziła premierę widowiska muzyczno-historycznego *Universa – Opera Otwarta* Jana A. P. Kaczmarka, utworu napisanego z okazji Jubileuszu 650-lecia Uniwersytetu Jagiellońskiego, a w 2019 — premierę widowiska *Rapsodia śląska* Jana A. P. Kaczmarka, powstałego dla uczczenia 100-lecia Powstań Śląskich.

W październiku 2014 r. poprowadziła w Filharmonii Gorzowskiej koncert z udziałem Thomasa Hampsona, który na zaproszenie Moniki Wolińskiej po raz pierwszy wystąpił w Polsce.

Swoją edukację artystyczną rozpoczęła w wieku sześciu lat. Ukończyła trzy kierunki studiów: skrzypce, prowadzenie zespołów wokально-instrumentalnych (Akademia Muzyczna w Bydgoszczy), oraz dyrygenturę symfoniczno-operową w klasie Ryszarda Dudka (Akademia Muzyczna w Warszawie). Uczestniczyła w kursach mistrzowskich, prowadzonych m.in. przez Kurta Masura, Pierre'a Bouleza, Antoniego Wita i Gabriela Chmurę. W 2015 roku ukończyła podyplomowe studia ogólnomenedżerskie na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego.

Monika Wolińska jest profesorem nadzwyczajnym Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, gdzie prowadzi klasę dyrygentury symfoniczno-operowej. Jest również autorką książki o Stanisławie Wisłockim, zatytułowanej *Stanisław Wisłocki – dyrygent i pedagog* (Warszawa 2005).

W latach 2003–2009 współpracowała z Orkiestrą Symfoniczną Akademii Muzycznej w Warszawie. W sezonie 2007/2008 pełniła funkcję stałego dyrygenta Polskiej Orkiestry „Sinfonia Iuventus”. W latach 2013–2017 Monika Wolińska była dyrektorem artystycznym oraz dyrygentem Orkiestry Filharmonii Gorzowskiej, z którą w listopadzie 2015 r. nagrała płytę *Bronisław Kaper / Jan A. P. Kaczmarek – Spotkanie*.

W czerwcu 2017 roku znalazła się w finałowej szóstce dyrygentek z całego świata, wyłonionych w drodze konkursu, spośród 161 kandydatek, otrzymując zaproszenie do programu 2017 Hart Institute for Women Conductors w operze w Dallas.

Orkiestra Polskiego Radia w Warszawie

Historia orkiestry w Polskim Radiu sięga roku 1934. Chcąc wypełnić czas antenowy muzyką i wzorując się na innych europejskich radiofoniach, dyrekcja Polskiego Radia zdecydowała o powołaniu własnych chórów i zespołów muzycznych. Najważniejszym z nich stała się Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia w Warszawie, stworzona przez Grzegorza Fitelberga.

Budując repertuar nowego zespołu położono duży nacisk na dokumentowanie kultury muzycznej we wszystkich jej wymiarach — klasyki symfonicznej, muzyki estradowej i utworów najnowszych. Dzięki wymianie z zagranicznymi rozgłościami, orkiestra odgrywała także ważną rolę w promowaniu polskiej muzyki na forum międzynarodowym.

W 1945 r., po pożodze wojennej Stefan Rachoń — dyrygent i skrzypek — reaktywował Orkiestrę Polskiego Radia, nie tylko organizując koncerty, ale także dokonując wielu nagrań, również na potrzeby Telewizji Polskiej. Przez trzydzieści lat większość repertuaru stanowiła wtedy muzyka popularna i rozrywkowa.

W połowie lat 70. w profilu artystycznym orkiestry zaczęły zachodzić istotne zmiany. Kierujący nią w latach 1976–80 Włodzimirz Kamirski konsekwentnie wprowadzał nowy repertuar, dążąc do przekształcenia zespołu w orkiestrę symfoniczną. Jego pracę kontynuowali Jan Pruszak (1980–88) oraz Mieczysław Nowakowski (1988–90).

W 1990, za kadencji Tadeusza Strugały (1990–1993), jako Polska Orkiestra Radiowa, muzycy rozpoczęli próby i koncerty w nowej siedzibie — Studio Koncertowym S1 Polskiego Radia.

Lepsze warunki pracy i osiągnięty poziom artystyczny pozwoliły za kadencji dyrektora artystycznego Wojciecha Rajskiego (1993–2006) z powodzeniem organizować zagraniczne podróże koncertowe zespołu (Francja, Włochy, Szwajcaria, Szwecja, Czechy, Holandia, Luksemburg, Austria, Hiszpania, Niemcy, Łotwa), podczas których orkiestra promowała muzykę polską, otrzymując pozytywne recenzje miejscowych krytyków.

W latach 2007–2015 zespołem kierował Łukasz Borowicz. Za jego kadencji tradycją stało się rozpoczynanie kolejnych sezonów artystycznych koncertowym wykonaniem nieznanych lub zapomnianych polskich oper. Wśród nich znalazły się m.in. *Maria Romana* Statkowskiego, *Flis* i *Verbum nobile* Stanisława Moniuszki, *Monbar*, czyli *Flibustierowie* Ignacego Feliksa Dobrzyńskiego, czy *Zemsta za mur graniczny* Zygmunta Noskowskiego.

W 2015 dyrektorem artystycznym orkiestry został Michał Klauza.

Kolejne sezony, zgodnie z tradycją, rozpoczynały się koncertowymi wykonaniami dzieł wokально-instrumentalnych polskich kompozytorów (*Zélis i Valcour*, czyli *Bonaparte w Kairze* Michała Kleofasa Ogińskiego, *Powrót syna marnotrawnego* Feliksa Nowowiejskiego, *Szarlatan*, czyli *wskrzyszanie umarłych* Karola Kurpińskiego i *Hagith* Karola Szymanowskiego; wykonanie ostatniego z wymienionych dzieł zostało zarejestrowane na płycie). Za kadencji Michała Klauzy Polskie Radio wydało też, dokonane przez OPR, pierwsze w historii fonografii nagrania utworów symfonicznych Henryka Warsy (*Maalot*, *Szkice miejskie*, *Koncert fortepianowy*, *I Symfonia*). Zostały one wykonane na podstawie partytur odkrytych przez wdowę po kompozytorze, Elżbiecie Wars, pod koniec lat 90.

Orkiestrą Polskiego Radia w Warszawie dyrygowali m.in. Jerzy Maksymiuk, Jacek Kasprzyk, Antoni Wit, Jan Krenz, Tadeusz Strugała, Jose Maria Florencio, Marek Moś, Paweł Przytocki, Andrzej Straszynski, Christian Vásquez, Michał Agrest, Daniel Raiskin, Jonathan Brett, Amos Talmon, Murad Annamamedow, Christoph Campestrini, Daniel Inbal i Guillaume Touirmaire.

Zespół może pochwalić się wykonaniami koncertowymi oraz nagraniami z udziałem wybitnych solistów, m.in.: Iwony Hossy, Izabelli Kłosińskiej, Aleksandry Kurzak, Olgi Pasiecznik, Anny Lubańskiej, Ewy Podleś, Jadwigi Rappé, Małgorzaty Walewskiej, Piotra Beczały, Tomasza Koniecznego, Mariusza Kwietnia, Artura Rucińskiego, Krzysztofa i Jakuba Jakowiczów,

Konstantego Andrzeja Kulki, Bartosza Koziaka, Rafała Kwiatkowskiego, Mariusza Patyry, Dominika Połńskiego, Tomasza Strahla, Łukasza Długosza, Rafała Blechacza, Charlesa Richarda-Hamelina, Krzysztofa Jabłońskiego, Piotra Palecznego, Piotra Orzechowskiego i Dang Thai Sona.

Ostatnie trzydzieści lat działalności to okres, w którym do głównych zadań zespołu włączono realizację nagrań płytowych z polską muzyką symfoniczną i operową. Okazją były najczęściej ważne rocznice — np. w sezonie 2008/2009 przypomniano operę *Maria* Romana Statkowskiego. W kolejnych latach orkiestra przygotowała i przypomniała współczesnej publiczności również inne zapomniane arcydzieła muzyki polskiej, wśród nich operę *Bezdomna jaskółka* Szymona Laksa (w oryginalnej francuskiej wersji językowej). Płyta z solowym udziałem Dominika Połńskiego, otrzymała w 2007 nagrodę „Fryderyk”. Dla uczczenia 100. rocznicy urodzin i 40. rocznicy śmierci Grażyny Bacewicz zostały nagrane i wydane jej trzy koncerty skrzypcowe oraz opera radiowa *Przygoda króla Artura*. Radiowe rejestracje utworów Andrzeja Panufnika pod dyrekcją Łukasza Borowicza zostały wydane na czterech płytach, a w 2015 r. uhonorowane International Classical Music Award.

Orkiestra Polskiego Radia w Warszawie wykonuje również muzykę rozrywkową i filmową. Koncertowała i nagrywała z zespołami Perfect i De Mono. Z orkiestrą wystąpili również m.in. Zbigniew Wodecki (album *Wodecki Mitch&Mitch* zdobył status „Złotej Płyty”), Krzysztof Herdzin, Henryk Miśkiewicz, Janusz Stokłosa i Michał Urbaniak. Od kilkudziesięciu lat orkiestra bierze udział w Krajowym Festiwalu Polskiej Piosenki w Opolu.

Orkiestra wielokrotnie występowała na koncertach w ramach renomowanych festiwali i konkursów: Festiwalu Witolda Lutosławskiego „Łańcuch”, Międzynarodowego Festiwalu „Szalone Dni Muzyki”, Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga van Beethovena, Międzynarodowego Konkurs Wiolonczelowego im. Witolda Lutosławskiego, Krajowych Eliminacji Konkursu Eurowizji „Młody Muzyk Roku”, Festiwalu Muzyki Współczesnej „Warszawska Jesień”, Laboratorium Muzyki Współczesnej, Warszawskich Spotkań Muzycznych, Festiwalu Muzyki Oratoryjnej „*Musica Sacromontana*”.

ORGANIZATORZY
Towarzystwo im. Witolda Lutosławskiego
Program 2 Polskiego Radia

PREZES TOWARZYSTWA IM. WITOLDA LUTOSŁAWSKIEGO
Andrzej Bauer

KOORDYNATORZY
Zuzanna Dłużniewska
Paweł Son Ngo

KONCEPCJA PROGRAMOWA KONCERTÓW
14.06 Magdalena Bojanowicz, Radosław Kurek
25.05, 31.05, 17.06, 01.07 Marcin Krajewski

OPRACOWANIE KSIĄŻKI PROGRAMOWEJ
Marcin Krajewski

www.lutoslawski.org.pl

Festiwal jest współorganizowany przez Program 2 Polskiego Radia.
Partnerem Festiwalu i współorganizatorem koncertów kameralnych jest Teatr Wielki - Opera Narodowa.

Festiwal jest dofinansowany ze środków Stowarzyszenia Autorów ZAIKS, Związku Artystów Wykonawców STOART oraz Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach programu „Muzyka”, realizowanego przez Instytut Muzyki i Tańca.